

*Презентаційний матеріал
до аналітичної записки
з питань порівняльного законодавства
щодо функціонування молодіжних парламентів
у державах-членах Європейського Союзу*

МОЛОДІЖНИЙ ПАРЛАМЕНТ ПРИ ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ – СТАРТАП НАЦІОНАЛЬНОГО ПАРЛАМЕНТАРИЗМУ

Платформою для взаємодії, розвитку та самоорганізації молодих людей в державі є молодіжний парламент. Цей інститут молодіжного парламентаризму, сприймається як консультативно-дорадча форма участі молоді у формуванні державної молодіжної політики.

Усі європейські країни приділяють увагу залученню молоді до суспільного, політичного, громадського життя, пропонуючи і заохочуючи різні форми такої участі. Функціонування на теренах Європи, починаючи з 1987 року, Європейського молодіжного парламенту (EYP) є тому підтвердженням. Маючи понад 30 000 учасників, EYP є однією з найбільших у Європі молодіжних платформ.

Європейський молодіжний парламент (EYP)

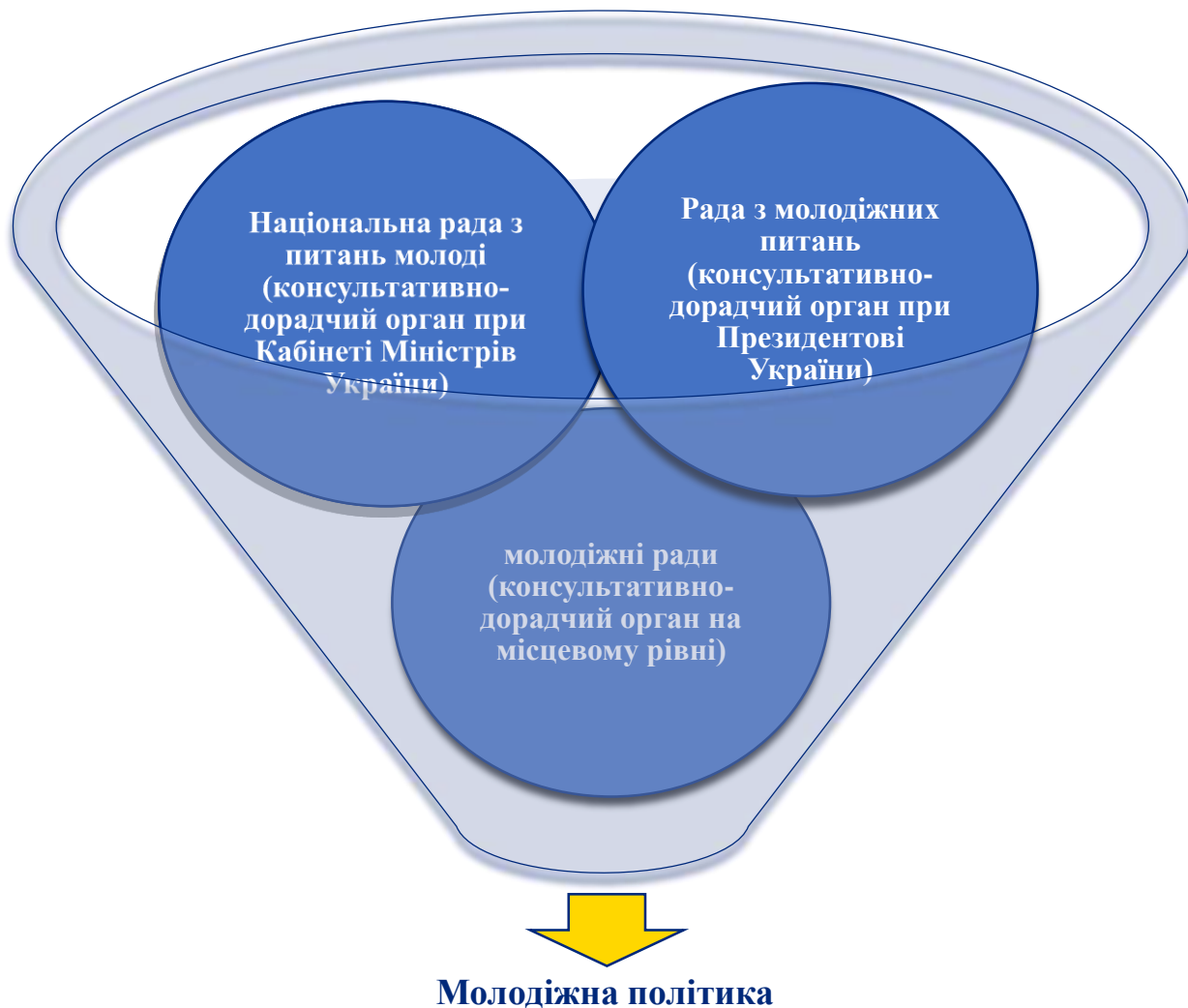
EUROPEAN YOUTH PARLIAMENT

- Україна
- Держави-учасниці ЄС
- Інші держави

Пріоритети щодо реалізації інтересів молоді, її участі у державотворенні, продукуванні законодавчих ініціатив мають стати візією Українського парламенту.

Сучасний стан участі молоді у формуванні та реалізації політики в Україні:

Поняття «молодіжний парламент», що застосовується у більшості європейських держав, неоднозначно сприймається європейською спільнотою у контексті статусу таких парламентів, їх організації, структури, форм участі молоді, фінансування тощо. Проте, функціонування молодіжного парламенту (у країнах, де є ця інституція) безпосередньо пов'язане із національним парламентом і відокремлене від консультативно-дорадчих органів (рад) при виконавчій владі.

Європейський досвід засвідчує, що *місія* молодіжних парламентів зумовлена реалізацією двох завдань.

Місія молодіжного парламенту

Просвітницька діяльність

(полягає в ознайомленні молоді з роботою парламенту, законодавчим процесом, формуванням молодіжної політики, набуттям навичок у сфері парламентаризму)

Безпосередня участь у політичному житті держави

(доведення існуючих проблемних питань молоді та бачення шляхів їх вирішення до політиків/депутатів)

Інституція «молодіжний парламент» (з можливістю різних назв) у той чи інший спосіб, дотичний до діяльності *саме національного законодавчого органу*, функціонує у 14 державах-членах ЄС (52%): Австрія, Бельгія, Греція, Данія, Естонія, Ірландія, Кіпр, Латвія, Люксембург, Мальта, Польща, Португалія, Словенія, Фінляндія.

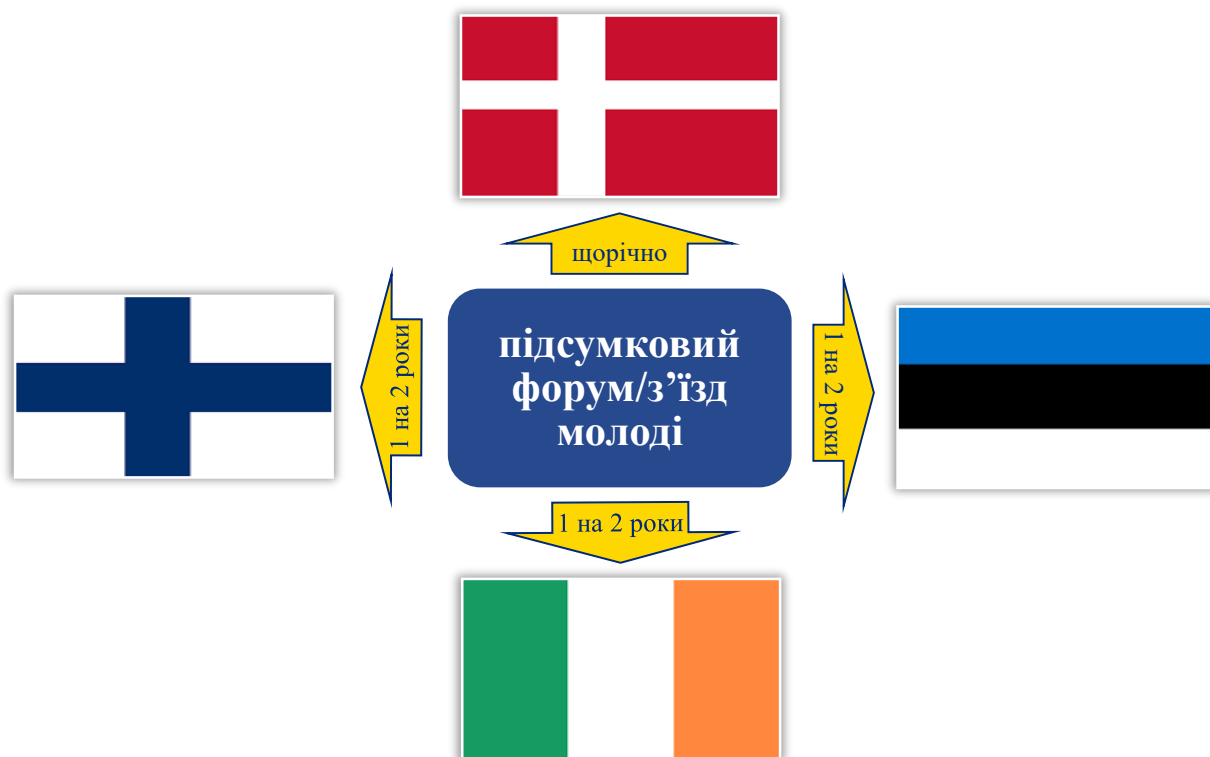
В інших державах молодіжні парламенти створюються лише на місцевому рівні (наприклад, Німеччина, Словаччина) та/або формуються координаційні (національні) молодіжні ради при уряді.

Діяльність молодіжного парламенту розглядається як:

✓ модельна гра (Австрія, Бельгія) чи освітня програма (Греція, Мальта, Словенія, Польща, Португалія), що завершується фінальним самітом/сесією (декількома заходами) в національному парламенті

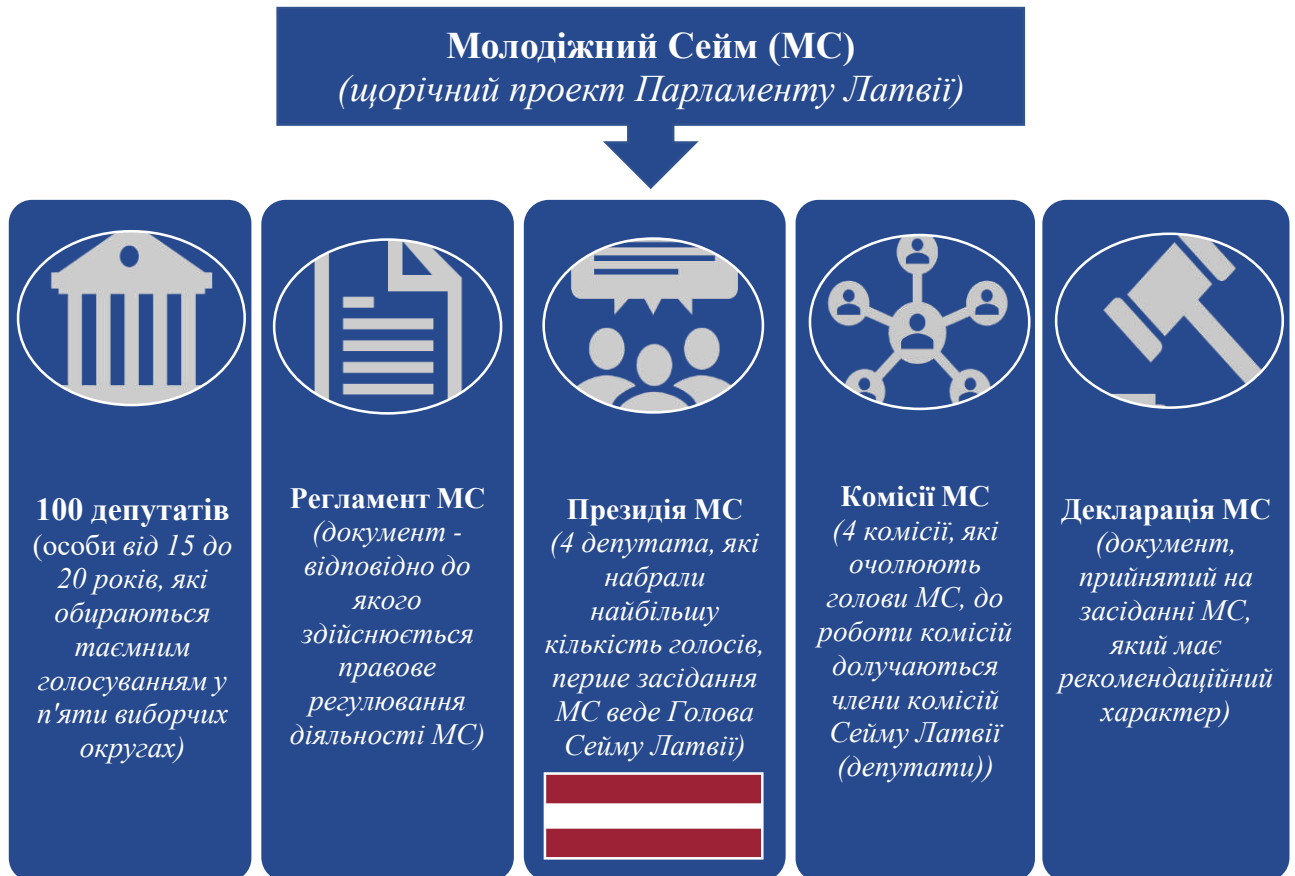
✓ підсумковий форум/з'їзд молоді (щорічний (Данія) або раз на два роки (Естонія, Ірландія, Фінляндія)) – як результат опрацювання молоддю на місцевому та регіональному рівнях визначених актуальних питань

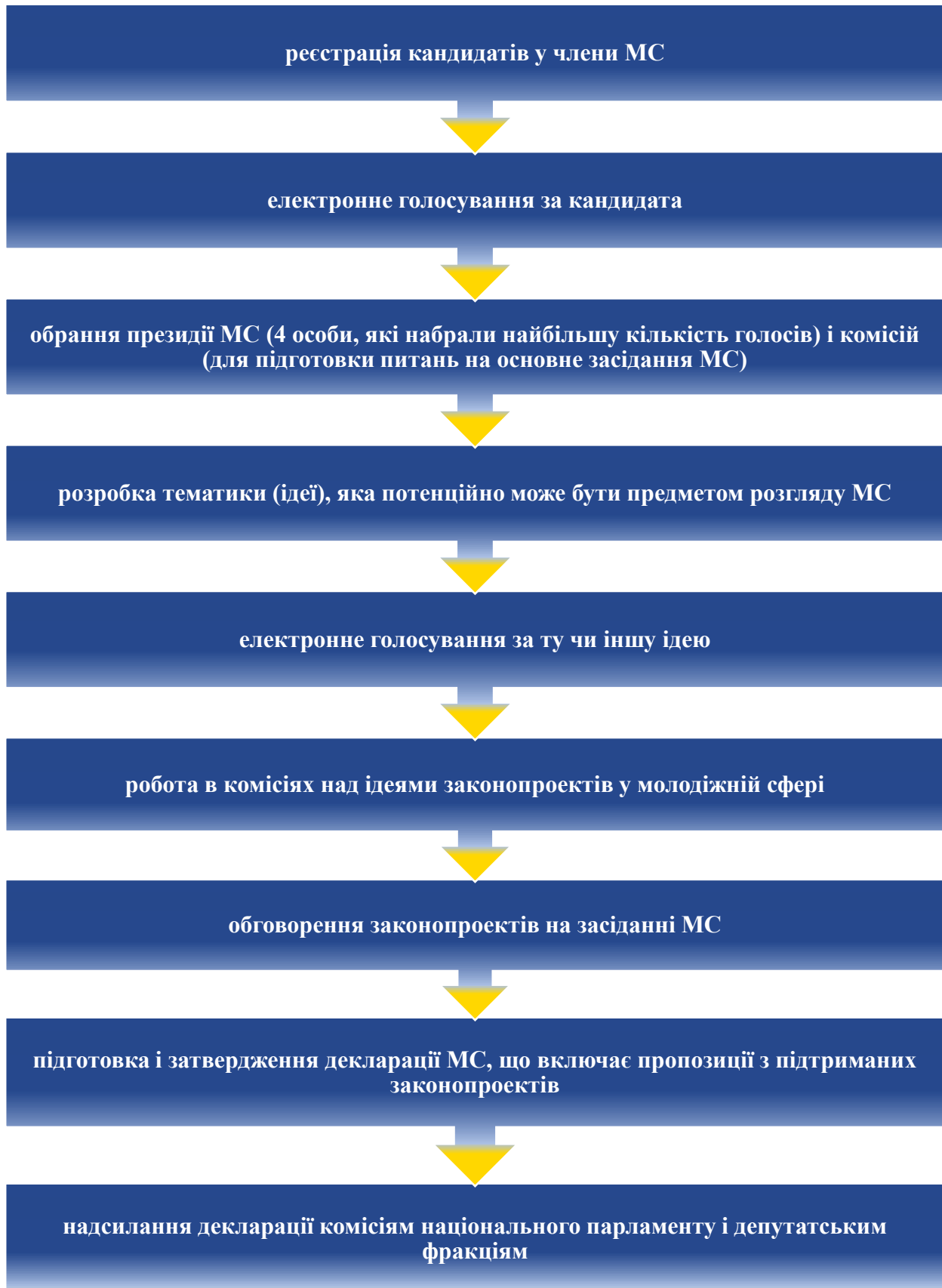
✓ повноцінна робота з опрацювання молодіжних питань структурними органами постійно діючого молодіжного парламенту, з періодичними сесіями (голосуванням і прийняттям рішень, що мають консультативно-дорадчий характер для парламентарів) (Кіпр, Латвія, Люксембург)

Модель молодіжного парламенту **Латвії** (Молодіжний Сейм) є найбільш наближеною до усталеного розуміння поняття «парламент», зокрема у контексті процесу розробки законів у комісіях та їх розгляду на сесіях Сейму Республіки.

Модель роботи Молодіжного Сейму (МС) Латвії:

Члени молодіжних парламентів у європейських державах можуть приймати рішення самостійно у виді резолюцій, декларацій, постанов тощо із доведенням їх у майбутньому до парламентарів та членів уряду. Такий підхід властивий постійно діючим молодіжним парламентам. Для періодичних (щорічних) засідань молодіжних парламентів характерне використання молоддю парламентської трибуни як майданчику донесення до політиків своїх проблем, висвітлення результатів проведених досліджень, завершення освітніх програм, ознайомлення із парламентською роботою.

Засідання молодіжних парламентів проводяться:

за участю парламентарів, членів уряду у щорічних (підсумкових) засіданнях, під головуванням голови парламенту

(Австрія, Бельгія, Греція, Данія, Естонія, Ірландія, Мальта, Польща, Португалія, Словенія, Фінляндія)

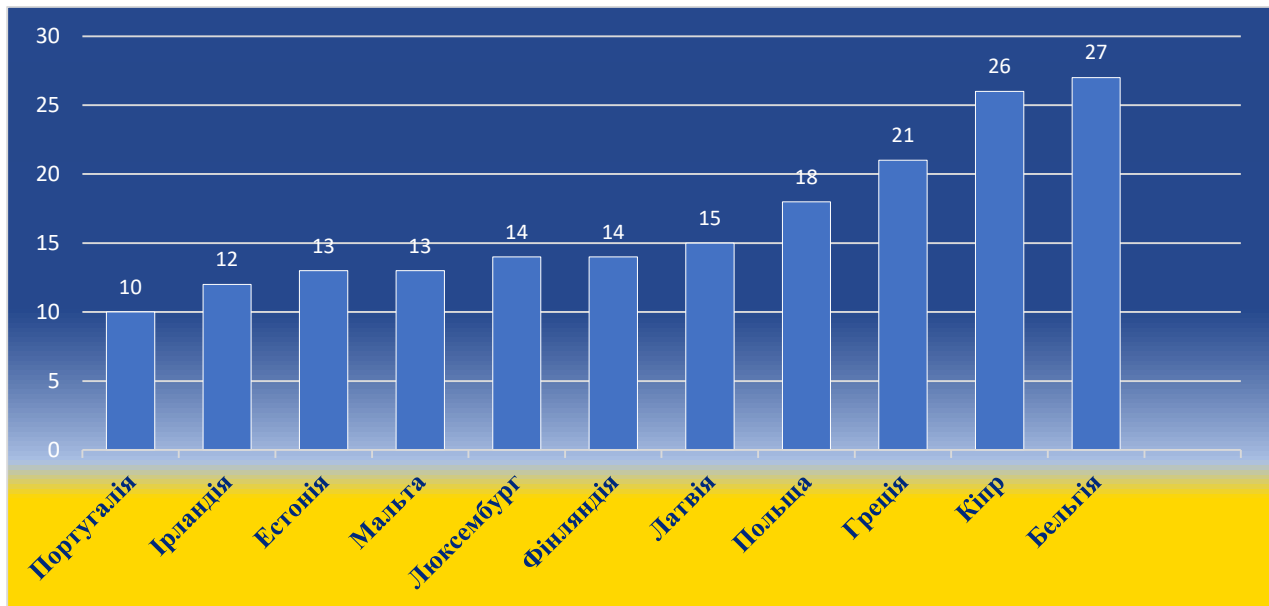
самими членами постійно діючого молодіжного парламенту з можливим запрошенням політиків і прийняттям самостійних рішень з того чи іншого питання

(Кіпр, Латвія, Люксембург)

Відсутній єдиний підхід до вікових обмежень учасників/членів молодіжного парламенту: від 10 років (нижня межа) – в Португалії, 15 років (нижня межа) – у Латвії, до 21 року (верхня межа) – у Греції, 27 років (верхня межа) – у Бельгії.

Вік членів деяких молодіжних парламентів:

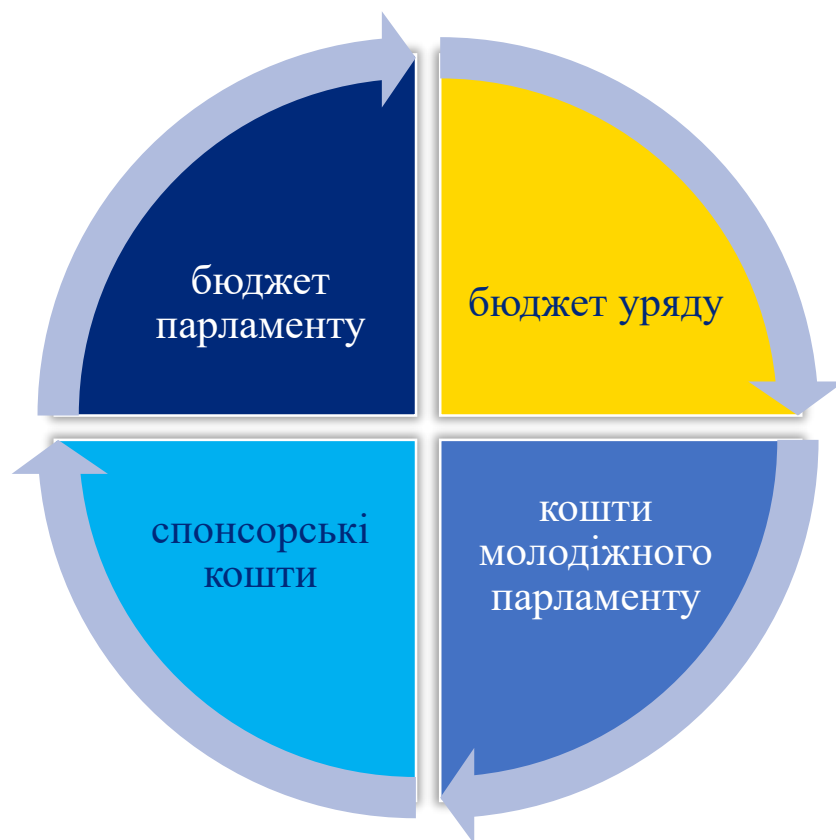

Різні підходи й до процесу визначення/обрання членів молодіжного парламенту: за допомогою онлайн реєстрації будь-якої молоді особи (Люксембург); через обрання (вибори) на місцевому/регіональному рівні завдяки голосуванню чи жеребкуванню (Латвія, Польща); через проведення конкурсу (Мальта).

За рахунок бюджету парламенту (зокрема його секретаріату (апарату, канцелярії тощо)) та спонсорства фінансується діяльність молодіжного парламенту в Австрії, Польщі, Фінляндії. В інших випадках діяльність (засідання) молодіжного парламенту фінансується за кошти уряду, громадських організацій, спонсорської допомоги університетів, інших закладів вищої освіти, приватних осіб. У молодіжному парламенті Бельгії запроваджено платну участь у модельній грі для її учасників.

Фінансове забезпечення діяльності молодіжних парламентів:

Більшість молодіжних парламентів мають власні офіційні вебсторінки та/або сторінки у соціальних мережах. Діяльність таких парламентів висвітлюється і на офіційних сторінках національних парламентів.

З урахуванням зарубіжного досвіду, кращих європейських практик, оцінки переваг і ризиків молодіжної парламентської діяльності, можна окреслити модель молодіжного парламенту для України (національного молодіжного парламенту) та етапи її впровадження.

Зважаючи на сучасні виклики, пов'язані, насамперед, з воєнною агресією проти нашої держави, розвиток в Україні національного молодіжного парламенту може включати два етапи:

Перший етап потрібен для створення основи майбутнього постійно діючого молодіжного парламенту (апробації варіантів обрання/визначення членів парламенту) і є менш фінансово, матеріально-технічно затратним, що важливо в умовах війни в Україні.

Просвітницька робота вже активно здійснюється **Освітнім центром Верховної Ради України**. Тому перше (урочисте) засідання національного молодіжного парламенту в пленарній залі Верховної Ради України може бути організовано Освітнім центром Верховної Ради України, за участі Національної ради з питань молоді, Європейського молодіжного парламенту – Україна, представників комітетів Верховної Ради України, членів Уряду, і проведено під головуванням Співкерів парламенту.

Передумовою такої сесії молодіжного парламенту має бути робота на місцевому та регіональному рівні з визначення актуальних для молоді питань – майбутніх законодавчих ініціатив, що представлятимуть делегати місцевих молодіжних парламентів на регіональному рівні (під патронатом, наприклад Міністерства освіти і науки України), а потім – кращі ініціативи – у Верховній Раді України.

Результатом таких просвітницьких заходів стане ухвалена резолюція, що матиме рекомендаційний характер для парламентських комітетів.

Модель першого етапу формування національного молодіжного парламенту – Молодіжного парламенту при Верховній Раді України:

Перший етап

**формування молодіжного парламенту як просвітницького проекту
(реалізація – протягом року)**

- розробка і висування законотворчих ідей у сфері молодіжної політики та їх обговорення на місцевих рівнях
- формування концепцій законотворчих ініціатив та обговорення їх на регіональному рівні
- обрання кращих проектів та представлення їх на засіданні національного молодіжного парламенту
- прийняття Молодіжним парламентом при Верховній Раді України резолюції та доведення її до відома народних депутатів України, Уряду, громадськості.

Кожен із зазначених процесів першого етапу потребуватиме розробки відповідного порядку здійснення (кроки, методологія).

Другий етап – створення постійно діючого Молодіжного парламенту при Верховній Раді України.

Другий етап

створення постійно діючого Молодіжного парламенту при Верховній Раді України

Формування Молодіжного парламенту при Верховній Раді України:

- кандидати від молодіжних парламентів на місцевих/регіональних рівнях
- кандидати від закладів вищої освіти та/чи студентських/молодіжних громадських організацій
- самовисуванці – за конкурсом

Кількісний склад (термін діяльності – 1-2 роки):

- 250-300 членів парламенту, з них
- 25–30 осіб – правління (Офіс Молодіжного парламенту)
- плюс 100-150 учасників для проведення засідань молодіжного парламенту для початкової школи, учасників освітніх програм (суб'єктний склад таких щорічних засідань формується додатково)

Структурна організація Офісу національного молодіжного парламенту:

- Голова парламенту
- Заступники Голови парламенту за напрямками просвітницької і законотворчої роботи
- Комітети (3–5) – за напрямками молодіжної політики – для розгляду молодіжних законотворчих ініціатив

Форма роботи:

- сесії – для прийняття законотворчих ініціатив (документальне оформлення - резолюція)
- пленарні (підсумкові) засідання

Фінансування за рахунок:

- коштів Державного бюджету України
- спонсорських надходжень

Брендінгом національного молодіжного парламенту має стати об'єднання кращих практик формування такого парламенту з реалізації трьох напрямів:

- для початкової школи – модельні ігри з ознайомленням із роботою парламенту в його стінах (одноденні щорічні засідання);
- для старшої школи – щорічні освітні програми із завершальним пленарним засіданням (самітом, форумом) у Верховній Раді України;
- для студентства і молоді (18–30 років) – постійно діюча законотворча платформа.

Пріоритети:

- наближення умов проведення засідань національного молодіжного парламенту до реальних умов роботи Верховної Ради України;
- участь народних депутатів України у засіданнях національного молодіжного парламенту;
- головування Співкерів Верховної Ради України (у визначених випадках) на засіданнях національного молодіжного парламенту;
- періодичні сесії – для парламенту як молодіжної законотворчої платформи;
- самостійність у прийнятті рішень;
- можливість членів Офісу Молодіжного парламенту брати участь у засіданнях комітетів Верховної Ради України, парламентських і комітетських слуханнях.

Потенційні виклики (проблеми) функціонування постійно діючого національного молодіжного парламенту (на сьогодні):

вибір оптимального варіанту (способу) обрання членів Молодіжного парламенту, з урахуванням рівних можливостей молоді (різноманітне та інклюзивне членство);

забезпечення постійної комунікації відповідних структурних підрозділів Верховної Ради України з місцевими/регіональними молодіжними парламентами, координаційними молодіжними радами;

логістика і доступ до приміщень Верховної Ради України, розпорядок роботи Молодіжного парламенту, зокрема членів його Офісу (місце знаходження Офісу);

фінансування витрат членів Молодіжного парламенту, матеріально-технічне забезпечення їх роботи;

обрання методики контролю діяльності Молодіжного парламенту.

ОСНОВНА ЦІННІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО МОЛОДІЖНОГО ПАРЛАМЕНТУ

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*